

Số: 18 /BC-NHNN

Hà Nội, ngày 01 tháng 3 năm 2013

BÁO CÁO

Kết quả triển khai thực hiện Quyết định 2453/QĐ-TTg
của Thủ tướng Chính phủ trong năm 2012

Kính gửi: Thủ tướng Chính phủ

Thực hiện Quyết định số 2453/QĐ-TTg ngày 27/12/2011 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án đẩy mạnh thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) tại Việt Nam giai đoạn 2011-2015 (Quyết định 2453), Ngân hàng Nhà nước (NHNN) xin báo cáo tình hình và kết quả đạt được trong năm 2012 như sau:

I. Tình hình chỉ đạo triển khai thực hiện Quyết định 2453

Để đảm bảo triển khai kịp thời, có hiệu quả Đề án đẩy mạnh TTKDTM tại Việt Nam giai đoạn 2011-2015 (Đề án), NHNN đã xây dựng Kế hoạch triển khai (Quyết định số 1131/QĐ-NHNN), xác định cụ thể các nhiệm vụ, lộ trình, thời hạn hoàn thành và trách nhiệm của các đơn vị liên quan thuộc NHNN trong việc triển khai thực hiện Kế hoạch.

NHNN có văn bản gửi các Bộ, ngành liên quan đề nghị chủ động triển khai hoặc phối hợp NHNN triển khai các nhiệm vụ được Thủ tướng Chính phủ giao; yêu cầu các đơn vị thuộc NHNN, các tổ chức cung ứng dịch vụ thanh toán, dịch vụ trung gian thanh toán thực hiện xây dựng kế hoạch triển khai cụ thể các nhiệm vụ được giao tại Kế hoạch của NHNN. Đồng thời, theo dõi, tổng hợp tình hình xây dựng kế hoạch từ các đơn vị trong toàn ngành; đến nay, có 45 NHNN chi nhánh và 20 ngân hàng thương mại đã thực hiện xây dựng kế hoạch triển khai cụ thể.

NHNN làm đầu mối, phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương, đơn vị liên quan tổ chức triển khai, theo dõi, đôn đốc thực hiện các nội dung, nhiệm vụ năm 2012 theo kế hoạch đã đề ra. Nói chung, công tác phối hợp giữa NHNN với các Bộ, ngành, địa phương được tăng cường và có chuyển biến tích cực hơn, nhất là phối hợp với UBND các tỉnh, thành phố để chỉ đạo, triển khai, lồng ghép các nội dung, nhiệm vụ của Quyết định 2453 vào các chương trình, kế hoạch phát triển của địa phương. NHNN chỉ đạo trực tiếp tại Hội nghị triển khai Quyết định 2453 trên địa bàn TP Cần Thơ và lập kế hoạch, chuẩn bị nội dung để làm việc trực tiếp với một số Bộ, ngành, địa phương. NHNN chi nhánh các tỉnh, TP tham mưu cho UBND tỉnh, TP tăng cường công tác đẩy mạnh TTKDTM và

tuyên truyền, phổ biến các chủ trương, cơ chế chính sách về TTKD TM trên địa bàn.

II. Kết quả triển khai Quyết định 2453

Trên cơ sở Kế hoạch năm 2012, NHNN đã tập trung chỉ đạo quyết liệt, đồng bộ các nội dung trọng tâm.

1. Bổ sung, hoàn thiện khuôn khổ pháp lý và cơ chế chính sách:

Hành lang pháp lý cho TTKD TM tiếp tục được hoàn thiện, một số văn bản quy phạm pháp luật đã được rà soát, chỉnh sửa, bổ sung và ban hành mới để hướng dẫn và điều chỉnh các hoạt động thanh toán nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển và nhu cầu của thực tiễn; tạo sự đồng bộ và điều kiện thuận lợi, khuyến khích phát triển TTKD TM; tăng cường quản lý thanh toán bằng tiền mặt; và đảm bảo an ninh, an toàn trong hoạt động TTKD TM.

Chính phủ đã ban hành Nghị định 101/2012/NĐ-CP quy định về TTKD TM, tạo lập hành lang pháp lý quan trọng, điều chỉnh đối với các tổ chức, đơn vị, cá nhân tham gia vào hoạt động TTKD TM trong nền kinh tế, góp phần nâng cao vai trò quản lý nhà nước của NHNN về TTKD TM. NHNN đang chủ trì xây dựng Nghị định thay thế Nghị định 161/2006/NĐ-CP quy định về thanh toán bằng tiền mặt theo hướng mở rộng đối tượng áp dụng và phạm vi điều chỉnh nhằm tăng cường quản lý thanh toán bằng tiền mặt, giảm sử dụng tiền mặt trong các giao dịch thanh toán và triển khai đồng bộ với Nghị định mới về TTKD TM.

NHNN đã xây dựng và ban hành một số Thông tư để hướng dẫn cụ thể, như: Thông tư quy định tổ chức tín dụng, chi nhánh ngân hàng nước ngoài phải sử dụng các phương tiện TTKD TM để giải ngân vốn cho vay đối với khách hàng; Thông tư quy định về trang bị, lắp đặt, quản lý, vận hành, đảm bảo an toàn, bảo mật hoạt động của ATM; Thông tư quy định về phí dịch vụ thẻ ghi nợ nội địa, quy định nguyên tắc thu phí, biểu khung phí theo lộ trình nhằm đảm bảo hài hòa lợi ích của các chủ thể liên quan, góp phần nâng cao chất lượng dịch vụ; và dự thảo một số Thông tư hướng dẫn thực hiện Nghị định về TTKD TM.

Bộ Tài chính đã ban hành Thông tư hướng dẫn thi hành một số nội dung về thuế giá trị gia tăng, trong đó quy định điều kiện để được khấu trừ thuế giá trị gia tăng là khách hàng phải chứng minh được có hóa đơn thanh toán qua ngân hàng đối với các hàng hóa, dịch vụ mua vào trên 20 triệu đồng; Thông tư quy định quản lý thu, chi bằng tiền mặt qua hệ thống Kho bạc Nhà nước, trong đó quy định rõ hơn đối tượng áp dụng, nội dung thực hiện việc thanh toán, chi trả cá nhân qua tài khoản và hình thức thanh toán bằng “thẻ tín dụng mua hàng”; Thông tư hướng dẫn Quy trình tổ chức phối hợp thu ngân sách Nhà nước giữa KBNN - Tổng Cục thuế - Tổng Cục Hải quan và các ngân hàng thương mại, qua đó góp phần cải cách thủ tục hành chính và tăng cường TTKD TM.

2. Nâng cao chất lượng và phát triển cơ sở hạ tầng thanh toán:

Trong ngành ngân hàng, cơ sở hạ tầng và công nghệ phục vụ TTKDTM, nhất là thanh toán điện tử, tiếp tục được chú trọng đầu tư, nâng cao chất lượng và phát huy hiệu quả nhằm tạo sự phát triển đồng bộ, bảo đảm an ninh, an toàn hoạt động TTKDTM, phục vụ tốt cho việc cung ứng và ứng dụng các dịch vụ, phương tiện TTKDTM mới, hiện đại.

Hệ thống thanh toán điện tử liên ngân hàng (TTĐTLNH) tiếp tục đóng vai trò là hệ thống thanh toán xương sống, quan trọng nhất của nền kinh tế, giao dịch thanh toán được thực hiện nhanh, kịp thời, an toàn và chính xác, phục vụ tốt phát triển TTKDTM trong nền kinh tế, nâng cao hiệu quả kinh tế và hoạt động của hệ thống ngân hàng; giá trị và số lượng giao dịch tiếp tục tăng lên. Kho bạc Nhà nước (KBNN) hiện có 2 đơn vị thí điểm tham gia Hệ thống TTĐTLNH. Kết quả thí điểm vừa qua được đánh giá là cơ bản vận hành ổn định, hiệu quả, thực hiện thanh toán thông suốt và nhanh chóng, đáp ứng được yêu cầu thanh toán của KBNN, giảm xử lý giao dịch thủ công, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý, sử dụng nguồn lực tài chính của Nhà nước.

NHNN tiếp tục tập trung chỉ đạo triển khai các dự án, nội dung thuộc Đề án xây dựng Trung tâm chuyển mạch thẻ thống nhất đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. NHNN đã tham gia vào Công ty Cổ phần Chuyển mạch Tài chính Quốc gia Việt Nam (Banknetvn) với số vốn góp đợt 1 là 31,5 tỷ đồng, chiếm 25% vốn điều lệ của Banknetvn; hoàn thành việc chuyển kết nối hệ thống ATM/POS của các ngân hàng thành viên Công ty Cổ phần Thẻ Thông minh Vina (VNBC) và Banknetvn. Chỉ đạo tập trung xây dựng và triển khai Phương án sáp nhập Công ty Cổ phần dịch vụ thẻ Smartlink vào Banknetvn để triển khai Đề án xây dựng Trung tâm chuyển mạch thẻ thống nhất (đến nay 2 Công ty đã ký kết hợp đồng với đơn vị tư vấn để triển khai tư vấn về định giá công ty, đề xuất tỷ lệ chuyển đổi cổ phiếu giữa 2 Công ty và các vấn đề liên quan khác, dự kiến hoàn thành việc sáp nhập vào tháng 3/2013).

Cơ sở hạ tầng phục vụ cho hoạt động thanh toán thẻ tiếp tục được đầu tư. Đến cuối tháng 12/2012, có 46 ngân hàng đã trang bị máy ATM/POS với số lượng trên 14.200 ATM và hơn 104.500 POS (tăng lần lượt 6,8% và 50% so với cuối năm 2011). NHNN đã chỉ đạo các công ty chuyển mạch, các ngân hàng phát hành thẻ hoàn thành kết nối liên thông hệ thống ATM trên phạm vi toàn quốc, qua đó thẻ của một ngân hàng đã có thể sử dụng để rút tiền và thanh toán tại hầu hết ATM của các ngân hàng khác. Đồng thời, NHNN chỉ đạo kết nối liên thông mạng lưới POS và phát triển thanh toán thẻ qua POS, đã lần lượt kết nối thành công tại TP Hà Nội, TP HCM và TP Đà Nẵng và tiếp tục triển khai tại các địa phương khác trong cả nước vào cuối năm 2011. Trong năm 2012, NHNN tiếp tục theo dõi, đôn đốc và xử lý các vấn đề liên quan đến kết nối liên thông mạng lưới POS và phát triển thanh toán thẻ qua POS trên toàn quốc; đến nay cơ bản hoàn thành kết nối về kỹ thuật trên toàn quốc, với trên 76.000 POS của trên 720 chi nhánh tổ chức tín dụng và 20.600 đơn vị chấp nhận thẻ đã được kết nối liên thông; trong năm 2012, số lượng và giá trị thanh toán qua POS tiếp tục

tăng nhanh, đạt mức gần 21 triệu giao dịch và 95.000 tỷ đồng (tăng 33% và 23% tương ứng so với năm 2011); nhận thức về thanh toán thẻ qua POS đã có sự chuyển biến tích cực ở các địa phương, việc sử dụng thẻ thanh toán qua POS đang dần trở nên phổ biến ở các thành phố lớn.

Ngành Ngân hàng chủ động và tăng cường phối hợp với Bộ Công an, đặc biệt là Cục Cảnh sát phòng chống tội phạm công nghệ cao (C50), trong việc phòng chống tội phạm, đảm bảo an ninh, an toàn trong hoạt động thanh toán; thiết lập các kênh trao đổi thông tin để kịp thời phối hợp, xử lý nhiều vụ việc gian lận, lừa đảo trong thanh toán thẻ, thanh toán điện tử, góp phần giảm bớt rủi ro trong thanh toán, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân có liên quan. Bên cạnh đó, NHNN cũng tích cực tham gia xây dựng dự thảo Nghị định của Chính phủ quy định phòng ngừa, đấu tranh chống tội phạm và vi phạm pháp luật trong lĩnh vực sử dụng công nghệ cao do Bộ Công an chủ trì xây dựng nhằm hoàn thiện hơn cơ sở pháp lý về phòng, chống tội phạm công nghệ cao trong lĩnh vực thanh toán.

3. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng các dịch vụ thanh toán, ứng dụng các phương tiện thanh toán mới, hiện đại:

Các dịch vụ thanh toán, nhất là thanh toán điện tử tiếp tục được phát triển, đa dạng hóa với nhiều sản phẩm, phương tiện mới, đa dạng, an toàn, tiện lợi:

Bên cạnh các dịch vụ thanh toán truyền thống (ủy nhiệm thu, séc, ủy nhiệm chi ...), hầu hết các NHTM đã và đang triển khai các dịch vụ thanh toán mới, hiện đại dựa trên nền tảng ứng dụng công nghệ thông tin như Internet Banking, SMS Banking, Mobile Banking, Ví điện tử nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng cao của khách hàng, phù hợp với xu thế thanh toán của các nước trong khu vực và trên thế giới. Hiện có 40 NHTM cung cấp dịch vụ Internet Banking cho khoảng 2,5 triệu khách hàng là cá nhân, doanh nghiệp, thực hiện trong năm trên 28 triệu giao dịch tài chính với giá trị trên 3,4 triệu tỷ đồng; và có 19 NHTM cung cấp dịch vụ Mobile Banking cho 2,9 triệu khách hàng là cá nhân, doanh nghiệp, trong năm thực hiện trên 11,9 triệu giao dịch tài chính với giá trị trên 9,7 nghìn tỷ đồng.

Việc triển khai các dịch vụ thanh toán điện tử vừa qua, đặc biệt là Internet Banking, đã đạt được những kết quả đáng ghi nhận, mang lại cho các NHTM số lượng khách hàng sử dụng dịch vụ khá lớn cũng như số lượng và giá trị giao dịch tăng cao; thể hiện tiềm năng, xu hướng trong phát triển dịch vụ ngân hàng hiện đại, qua đó tạo thêm kênh thanh toán mới, thuận tiện và mang lại lợi ích cho người tiêu dùng, nhà cung cấp hàng hóa và cả ngân hàng, bước đầu làm thay đổi thói quen thanh toán bằng tiền mặt trong dân cư.

Các NHNN chi nhánh tỉnh, TP tiếp tục thực hiện Chỉ thị 20/2007/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ về trả lương qua tài khoản cho các đối tượng hưởng lương từ ngân sách Nhà nước. Số lượng đơn vị sử dụng NSNN và số cán bộ công chức thực hiện trả lương qua tài khoản tiếp tục tăng lên; hầu hết các đơn vị hưởng lương từ NSNN (chiếm khoảng 90%) trên địa bàn thành phố, thị

xã đã thực hiện trả lương qua tài khoản. Việc trả lương qua tài khoản đã và đang làm thay đổi dần thói quen, tâm lý sử dụng tiền mặt của dân chúng, giúp phát triển các hình thức TTKDTM đối với các dịch vụ cung ứng điện, nước, điện thoại, viễn thông, truyền hình ...

Các NHTM quan tâm phát triển các dịch vụ ngân hàng bán lẻ, khách hàng cá nhân, tình hình mở và sử dụng tài khoản cá nhân tiếp tục tăng lên, hiện đã đạt trên 42 triệu tài khoản. Một số NHTM bước đầu triển khai dịch vụ thanh toán tiền điện, tiền nước, cước phí điện thoại, viễn thông, truyền hình cáp, mua xăng dầu, phí bảo hiểm và một số khoản thu khác như học phí, phí giao thông không dùng ... qua tài khoản, giảm dần việc nhân viên các tổ chức cung ứng dịch vụ phải trực tiếp thu bằng tiền mặt.

Thẻ ngân hàng tiếp tục phát triển, đến cuối năm 2012, số lượng thẻ phát hành đã đạt trên 54 triệu thẻ (tăng 31% so với cuối năm 2011); tỷ lệ sử dụng thẻ ngân hàng so với các phương tiện TTKDTM khác đang có xu hướng tăng lên.

Đối với dịch vụ ATM, NHNN thường xuyên chỉ đạo, đôn đốc, nhắc nhở NHNN chi nhánh, các NHTM có trang bị ATM tăng cường kiểm tra, giám sát hoạt động, rà soát, bổ sung các quy trình, quy định cần thiết trong lắp đặt, sử dụng ATM; phát hiện, xử lý kịp thời những sự cố phát sinh. Trong năm qua, mặc dù đôi khi vẫn còn xảy ra các trường hợp trục trặc, ngưng hoạt động, quá tải, gây bức xúc cho khách hàng, nhưng nhìn chung dịch vụ ATM đã đáp ứng khá tốt nhu cầu giao dịch của khách hàng, vấn đề chất lượng dịch vụ, an ninh, an toàn cho người sử dụng cũng đã được chú trọng cải thiện, số vụ phá hoại ATM giảm mạnh; hệ thống được vận hành khá thông suốt và hiệu quả, giảm bớt tình trạng kêu ca, phàn nàn từ phía khách hàng.

Công tác phối hợp thu ngân sách Nhà nước qua NHTM đã được chú trọng và tăng cường cả về tuyên truyền, phổ biến, nhận thức và hành động; đến nay được triển khai tại 59 tỉnh, thành phố với khoảng 640 đơn vị Kho bạc Nhà nước huyện và 9 NHTM tham gia, với các nội dung thu nộp NSNN như thuế nội địa, thuế xuất nhập khẩu, phí, lệ phí ... và các hình thức ngày càng đa dạng như thu nộp tiền mặt tại các quầy giao dịch của NHTM, qua chuyển khoản, Internet Banking, ATM ...

Về dịch vụ trung gian thanh toán, đến nay NHNN đã cho phép 09 đơn vị không phải là ngân hàng được triển khai thí điểm cung ứng dịch vụ Ví điện tử với gần 1,3 triệu Ví điện tử được phát hành (tăng 75% so với cuối năm 2011); trong năm 2012, giao dịch bằng Ví điện tử đạt mức 16 triệu giao dịch với giá trị trên 5.800 tỷ đồng. Đến nay, có 29 NHTM đang hợp tác với các tổ chức cung ứng dịch vụ Ví điện tử. Việc hợp tác giữa các NHTM và các tổ chức cung ứng dịch vụ trung gian thanh toán được coi là một mắt xích quan trọng trong việc mở rộng các đơn vị chấp nhận thanh toán, thúc đẩy thanh toán điện tử, qua đó đem lại những lợi ích thiết thực cho cả ngân hàng, khách hàng và nhà cung cấp hàng hóa, dịch vụ.

Đề ứng dụng các phương thức, phương tiện thanh toán hiện đại, mở rộng ra cả địa bàn nông thôn, đáp ứng nhu cầu chuyển tiền, thanh toán ngày càng tăng của nhân dân ở khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa theo mục tiêu của Quyết định 2453, NHNN đã chấp thuận cho NHTMCP Xăng dầu Petrolimex (PG Bank) triển khai thí điểm dịch vụ Chuyển tiền nhanh, trên cơ sở ủy thác cho các xí nghiệp, chi nhánh và Công ty Xăng dầu thành viên của Tổng công ty Xăng dầu Việt Nam (Petrolimex) thực hiện dịch vụ thu hộ và chi hộ cho các khách hàng cá nhân; cho phép NHTMCP Ngoại thương Việt Nam (VCB) phối hợp với Công ty Cổ phần Dịch vụ Di động Trực tuyến (M_Service) triển khai dịch vụ chuyển tiền giá trị nhỏ dựa trên nền tảng Ví điện tử MoMo, trên cơ sở ủy thác cho các đại lý được lựa chọn thực hiện dịch vụ thu hộ và chi hộ cho khách hàng nhằm phục vụ cho các khách hàng tại những nơi chưa có điều kiện tiếp cận với dịch vụ ngân hàng, góp phần phát triển TTKDTM tại khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa.

4. Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, hướng dẫn về TTKDTM:

NHNN đã triển khai một số hoạt động tuyên truyền, phổ biến kiến thức, cung cấp thông tin về các phương tiện, dịch vụ TTKDTM, nhất là kết quả triển khai Quyết định 2453, chủ trương thu phí dịch vụ thẻ nội địa, phát triển thanh toán thẻ qua POS, nhằm giúp cho công chúng, người sử dụng và các tổ chức trong xã hội hiểu, tiếp cận và sử dụng các phương tiện, dịch vụ TTKDTM một cách đầy đủ, kịp thời, tạo được sự chuyển biến bước đầu về thói quen sử dụng tiền mặt.

Các ngân hàng thương mại lớn như Công thương, Ngoại thương, Đầu tư & Phát triển, Nông nghiệp & Phát triển nông thôn và một số NHTMCP đã tích cực phối hợp với các cơ quan truyền thông, đơn vị cung ứng hàng hóa, dịch vụ để tuyên truyền, quảng bá về dịch vụ thanh toán thẻ qua POS, thanh toán điện tử; triển khai nhiều chương trình khuyến mại, ưu đãi hấp dẫn đối với khách hàng khi dùng thẻ thanh toán qua POS.

5. NHNN thực hiện một số giải pháp hỗ trợ về phối hợp chỉ đạo, điều hành giữa các Bộ, ngành, địa phương; tăng cường hợp tác quốc tế, công tác đào tạo, cán bộ, giám sát các hệ thống thanh toán ... nhằm tạo điều kiện thuận lợi hỗ trợ cho phát triển TTKDTM.

NHNN trao đổi với Ngân hàng Thế giới để đánh giá đầy đủ hơn về hiện trạng hệ thống thanh toán tại Việt Nam; đề xuất Ngân hàng Thế giới cung cấp hỗ trợ kỹ thuật cho NHNN nhằm đánh giá tổng thể hệ thống thanh toán tại Việt Nam, phục vụ cho việc triển khai Quyết định 2453 và phát triển các hệ thống thanh toán của Việt Nam.

Trong năm, Thống đốc NHNN đã quyết định thành lập Hội đồng thanh toán để huy động các nguồn lực trong xã hội tư vấn cho Thống đốc NHNN trong việc xây dựng chiến lược, hoạch định chính sách và quản lý nhà nước về

lĩnh vực thanh toán nhằm phát triển các hệ thống thanh toán trong nền kinh tế hoạt động an toàn, hiệu quả và đẩy mạnh phát triển TTKDTM.

NHNN cũng vận động các tổ chức cung ứng dịch vụ thanh toán, dịch vụ trung gian thanh toán, các doanh nghiệp cung cấp hàng hóa, dịch vụ có các hình thức khuyến khích như miễn giảm phí, khuyến mãi, tích điểm, quay xổ số, bốc thăm trúng thưởng... đối với người tiêu dùng.

Nói chung, hoạt động TTKDTM trên cơ sở có sự dẫn dắt, định hướng của Chính phủ, NHNN theo Quyết định 2453 trong thời gian qua đã có những chuyển biến tích cực; một số mặt có tốc độ tăng trưởng nhanh; tạo sự chuyển biến mới trong nhận thức và thói quen của người dân, doanh nghiệp. Một số phương tiện và dịch vụ TTKDTM mới đã được cung ứng cho người dân và nền kinh tế. Một số chỉ tiêu đề ra trong Quyết định 2453, nhất là thanh toán qua POS có mức tăng trưởng cao; tỷ lệ tiền mặt/tổng phương tiện thanh toán tiếp tục xu hướng giảm (hiện ở mức 13% giảm so với mức 14,2% năm 2010 và 19,27% năm 2006); tỷ lệ tiền mặt trong lưu thông/GDP giảm khá mạnh (hiện ở mức 15,7% so với mức trên 19% của năm 2010).

6. Mặt hạn chế, khó khăn, vướng mắc:

Quá trình triển khai Quyết định 2453 cho thấy, phương thức triển khai, kết quả đạt được của một số nội dung còn chưa đồng bộ. Một số nội dung, Đề án được triển khai còn chậm so với kế hoạch, thực tế cũng còn nhiều khó khăn, vướng mắc phát sinh:

- Hành lang pháp lý cho các dịch vụ, phương tiện thanh toán mới, hiện đại (qua Internet, điện thoại di động ...) chưa theo kịp sự phát triển và nhu cầu của thực tiễn. Đây là vấn đề mới, phức tạp, cần được tiếp tục nghiên cứu, khảo sát, đánh giá trong thời gian tới. Dự thảo Nghị định về thanh toán bằng tiền mặt có những nội dung phức tạp, nhạy cảm, tác động đến nhiều đối tượng và liên quan đến lĩnh vực quản lý nhà nước của nhiều Bộ, ngành, nên cần có thêm thời gian để nghiên cứu kỹ, cân nhắc đầy đủ về tính pháp lý, tính khả thi và hiệu lực của Nghị định sau khi được ban hành.

- Cơ sở hạ tầng thanh toán phát triển và phân bố chưa đồng đều, tập trung chủ yếu ở khu vực thành thị, chưa phát triển rộng ở địa bàn nông thôn, còn khó khăn cho việc thực hiện trả lương qua tài khoản ở khu vực này. Việc xây dựng chuẩn về thẻ thanh toán nội địa và kế hoạch chuyển đổi từ thẻ từ sang thẻ Chip tại Việt Nam còn phải tiếp tục nghiên cứu, xử lý trong thời gian tới. Kết nối Hệ thống thanh toán của Kho bạc Nhà nước và Hệ thống TTĐTLNH của NHNN còn chậm.

- Số lượng và giá trị giao dịch thanh toán thẻ nội địa qua POS chưa nhiều; doanh nghiệp, người dân còn chưa mặn mà với thanh toán qua POS, tình trạng đơn vị chấp nhận thẻ thu phụ phí của khách hàng thanh toán bằng thẻ chưa được khắc phục triệt để.

- Chất lượng dịch vụ ATM mặc dù đã được cải thiện, nhưng đến nay vẫn còn những hạn chế do cả lý do khách quan và chủ quan như: mất điện, gián đoạn, nghẽn đường truyền viễn thông hoặc do công tác chăm sóc khách hàng chưa được đầy đủ, kịp thời. Áp lực đối với việc duy trì hoạt động và tiếp quỹ tiền mặt cho ATM vẫn lớn, gây nhiều khó khăn và làm tăng chi phí cho các ngân hàng thương mại, nhất là trong các dịp lễ, tết, định kỳ trả lương.

- Trong quá trình triển khai Quyết định 2453, công tác phối hợp giữa các Bộ, ngành, địa phương và các tổ chức khác liên quan để thúc đẩy TTKDTM còn chưa thật chặt chẽ, đồng bộ, chưa tạo ra đủ các điều kiện, tiền đề cần thiết cho việc phát triển TTKDTM. Một số cơ chế, chính sách (về thuế, phí) khuyến khích, tạo điều kiện thuận lợi cho phát triển TTKDTM, thanh toán thẻ qua POS chưa được quan tâm xử lý kịp thời.

- Thói quen, tâm lý sử dụng tiền mặt của đại bộ phận người dân còn phổ biến; ngoài ra còn một số yếu tố khác gây cản trở, hạn chế sử dụng TTKDTM như: lừa đảo qua mạng, trình độ văn minh thương mại, tâm lý ngại tiếp cận với công nghệ mới, ngại công khai hóa thu nhập, doanh thu, sử dụng tiền mặt với những mục đích không minh bạch...

- Công tác thông tin tuyên truyền, quảng bá, phổ biến, hướng dẫn đã có nhiều cố gắng nhưng vẫn chưa được đầy mạnh và kịp thời; một số phương tiện thông tin đại chúng còn quá tập trung vào việc phản ánh một số trục trặc kỹ thuật, những mặt tiêu cực hoặc hiện tượng không có tính phổ biến, nên phần nào ảnh hưởng bất lợi đến phát triển dịch vụ thanh toán và tác động tới tâm lý người dân. Các tổ chức cung ứng dịch vụ thanh toán chưa hình thành được các chương trình chăm sóc khách hàng thường xuyên, bài bản.

Nói chung, TTKDTM đã có bước phát triển tích cực, nhưng thanh toán bằng tiền mặt trong nền kinh tế hiện vẫn còn lớn; tỷ lệ tiền mặt/GDP, tỷ lệ tiền mặt/Tổng phương tiện thanh toán vẫn còn ở mức cao.

III. Định hướng trong năm 2013

1. Phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp triển khai chủ yếu:

Trên cơ sở các mục tiêu, giải pháp trọng tâm được xác định tại Quyết định 2453 và Kế hoạch của NHNN, NHNN xác định một số nhiệm vụ, giải pháp triển khai trọng tâm trong năm 2013, cụ thể như sau:

- Hoàn thiện trình Chính phủ xem xét ban hành Nghị định về thanh toán bằng tiền mặt theo hướng mở rộng phạm vi và đối tượng phải áp dụng TTKDTM; xây dựng và ban hành các Thông tư hướng dẫn Nghị định 101 về TTKDTM, Nghị định về thanh toán bằng tiền mặt (sẽ được ban hành); xây dựng, ban hành các văn bản hướng dẫn về các dịch vụ, phương tiện thanh toán mới, hiện đại nhằm tạo hành lang pháp lý đầy đủ, đồng bộ, khuyến khích phát triển TTKDTM, hạn chế giao dịch thanh toán bằng tiền mặt trong nền kinh tế.

- Xây dựng và ban hành các cơ chế, chính sách khuyến khích phù hợp về thuế hoặc biện pháp tương tự như ưu đãi về thuế đối với doanh số bán hàng hoá,

dịch vụ thanh toán bằng thẻ qua POS để khuyến khích các đơn vị bán hàng hoá, dịch vụ tích cực chấp nhận thanh toán bằng thẻ, khuyến khích người dân sử dụng thẻ để thanh toán mua hàng hoá, dịch vụ, khắc phục rào cản, tạo cú hích đẩy nhanh quá trình đưa thanh toán thẻ qua POS thực sự đi vào cuộc sống; ban hành các cơ chế, chính sách thích hợp về phí dịch vụ thanh toán để khuyến khích tổ chức, cá nhân thực hiện TTKDTM, hạn chế thanh toán bằng tiền mặt.

- Tập trung thực hiện và hoàn thành Đề án xây dựng Trung tâm chuyển mạch thẻ thống nhất đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt; xây dựng và phát triển hệ thống thanh toán bù trừ tự động cho các giao dịch ngân hàng bán lẻ (ACH) nhằm tạo lập nền tảng kỹ thuật cơ bản cho phát triển thanh toán thẻ, các phương tiện thanh toán điện tử, thúc đẩy TTKDTM trong khu vực dân cư; triển khai mở rộng kết nối Hệ thống TTĐTLNH với Hệ thống thanh toán của Kho bạc Nhà nước.

- Tăng cường các quy định và biện pháp đảm bảo an ninh, an toàn, bảo mật, phát hiện, đấu tranh, phòng ngừa, ngăn chặn và xử lý các hành vi vi phạm pháp luật trong lĩnh vực thanh toán thẻ, ATM, POS và các phương thức thanh toán sử dụng công nghệ cao. Nghiên cứu, định hướng xây dựng tiêu chuẩn thẻ cho thị trường thẻ nội địa Việt Nam và lộ trình chuyển đổi từ thẻ từ sang thẻ chip nhằm: đảm bảo an ninh, an toàn, bảo mật thông tin, ngăn chặn các hành vi gian lận trong hoạt động phát hành và thanh toán thẻ; mở ra cơ hội phát triển mới cho thẻ thanh toán, mở rộng các dịch vụ thanh toán thẻ; đảm bảo khả năng tích hợp giữa các hệ thống thanh toán thẻ.

- Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, đào tạo, hướng dẫn về TTKDTM, nhất là thanh toán thẻ qua POS cho người sử dụng thẻ, đơn vị chấp nhận thẻ. Thực hiện các biện pháp, nội dung tuyên truyền, quảng bá về TTKDTM ở tầm quốc gia, có sự gắn kết giữa các tổ chức để đạt hiệu quả cao hơn, nhằm tạo được sự chuyển biến rõ nét hơn về thói quen sử dụng tiền mặt trong xã hội.

- Nâng cao chất lượng, tập trung đầu tư phát triển cơ sở hạ tầng mạng lưới chấp nhận thẻ: nghiên cứu để bố trí hợp lý, sắp xếp lại mạng lưới ATM, POS, đảm bảo hoạt động hiệu quả, thực chất; nâng cao chất lượng kết nối liên thông hệ thống thanh toán thẻ, ATM, POS trên toàn quốc.

- Đẩy mạnh áp dụng các phương thức thanh toán mới, hiện đại (thanh toán qua Internet, điện thoại di động...) phù hợp với xu hướng thanh toán trên thế giới, đảm bảo thanh toán nhanh chóng, an toàn, tiện lợi; Lựa chọn một số địa bàn, thí điểm ứng dụng các phương thức, phương tiện thanh toán hiện đại nhưng dễ sử dụng và phù hợp với điều kiện ở nông thôn nhằm thúc đẩy TTKDTM ở những khu vực nông thôn, vùng sâu, vùng xa và cả đối với những đối tượng chưa có tài khoản ngân hàng; Phát triển các hình thức thanh toán điện tử trong việc thanh toán các loại cước, phí định kỳ (điện, nước, điện thoại...); khuyến khích phát triển các loại thẻ đa dụng, đa năng (để thu phí cầu đường, mua xăng dầu, mua vé xe buýt, đi taxi, chi trả bảo hiểm xã hội ...).

- Tiếp tục mở rộng việc trả lương qua tài khoản đối với những đối tượng hưởng lương từ ngân sách Nhà nước phù hợp với khả năng của cơ sở hạ tầng thanh toán; nâng cao hơn nữa chất lượng dịch vụ trả lương qua tài khoản và các dịch vụ đi kèm.

2. Kiến nghị với Thủ tướng Chính phủ:

Phát triển TTKDTM là một nhiệm vụ khó khăn, phức tạp, phạm vi ảnh hưởng rộng. Do đó, để đảm bảo thành công của Quyết định 2453, đòi hỏi sự quan tâm chỉ đạo sát sao của Chính phủ, quyết tâm cao của cơ quan chủ trì, sự tham gia, phối hợp tích cực và vào cuộc của các Bộ, ngành, địa phương, đơn vị liên quan. NHNN kính đề nghị Thủ tướng Chính phủ quan tâm chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương phối hợp chặt chẽ với ngành Ngân hàng để triển khai đồng bộ, nhịp nhàng và có hiệu quả hơn các nhiệm vụ đã được quy định tại Quyết định 2453, thực hiện tốt mục tiêu và phương hướng đề ra trong năm 2013. Trong đó có một số nội dung sau:

a) Các Bộ, ngành liên quan như Bộ Tài chính, Bộ Xây dựng, Bộ Tài nguyên môi trường, Bộ Tư pháp, Ủy ban Chứng khoán Nhà nước ... phối hợp chặt chẽ với NHNN trong việc hoàn thiện trình Chính phủ xem xét ban hành Nghị định về thanh toán bằng tiền mặt, đặc biệt là trong những vấn đề phức tạp, nhạy cảm, như thanh toán bằng tiền mặt của cá nhân, lĩnh vực đất đai, xây dựng, mua bán các tài sản có giá trị lớn.

b) Bộ Tài chính phối hợp với NHNN ban hành một số cơ chế, chính sách mạnh mẽ hơn để khuyến khích phát triển TTKDTM, thanh toán thẻ qua POS. Đây là giải pháp rất quan trọng, có tác dụng tạo ra cú hích lớn đẩy nhanh quá trình phát triển thanh toán thẻ qua POS và hình thành thói quen giao dịch bằng thẻ cho người tiêu dùng.

c) Bộ Thông tin & truyền thông chỉ đạo các cơ quan thông tin đại chúng phối hợp với NHNN trong việc đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền, quảng bá, phổ biến về TTKDTM theo hướng tích cực, đầy đủ, tạo thuận lợi cho chủ trương phát triển TTKDTM đi vào cuộc sống.

d) Bộ Công thương phối hợp NHNN trong việc yêu cầu các điểm bán lẻ hàng hóa, dịch vụ có đủ điều kiện phải lắp đặt thiết bị và chấp nhận TTKDTM, nhất là thanh toán bằng thẻ; không phân biệt giữa thanh toán bằng tiền mặt với các phương tiện-TTKDTM; không được thu phụ phí của khách hàng.

e) Bộ Nông nghiệp và phát triển nông thôn phối hợp NHNN trong việc lựa chọn một số địa bàn, thí điểm ứng dụng các phương thức, phương tiện thanh toán hiện đại nhưng dễ sử dụng và phù hợp với điều kiện ở nông thôn; phối hợp, lồng ghép vào các chương trình, dự án khác để đạt hiệu quả cao.

f) Các đơn vị cung ứng dịch vụ như bưu điện, điện, nước, viễn thông, liên kết, phối hợp chặt chẽ với ngành Ngân hàng để chuyển sang thanh toán cước, phí định kỳ bằng các phương tiện TTKDTM, kết hợp với việc giảm thiểu rủi ro và nâng cao năng suất lao động.

g) UBND các tỉnh, TP, trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ được giao, quan tâm, tích cực phối hợp với NHNN trong việc chỉ đạo các sở, ban ngành ở địa phương, đẩy mạnh phát triển TTKDTM phù hợp với điều kiện từng địa phương, tạo sự chuyển biến rõ nét hơn về nhận thức và kết quả thực tiễn trên địa bàn.

Trên đây là Báo cáo tình hình triển khai thực hiện Quyết định 2453 trong năm 2012 và định hướng triển khai thực hiện trong năm 2013. NHNN kính báo cáo và xin ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ. /./

Nơi nhận:

- Như kính gửi;
- Ban Lãnh đạo NHNN;
- Lưu VP, Vụ TT.

**KT. THÔNG ĐỐC
PHÓ THÔNG ĐỐC**

Nguyễn Toàn Thắng